

**AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE
A REPUBLICII MOLDOVA**

**NATIONAL INTEGRITY AUTHORITY
OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA**

**INSPECTORATUL DE INTEGRITATE
INTEGRITY INSPECTORATE**

MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26
Tel.(373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

**ACT DE CONSTATARE
nr. 147/06**

mun. Chișinău

09 octombrie 2024

Inspectorul de integritate superior al Inspectoratului de integritate al Autorității Naționale de Integritate (în continuare - ANI), Vitalie POGRIBNOI, examinând materialele dosarului de control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, inițiat în privința dlui Veaceslav SCRIPLIUC, primar al satului Sturzeni, raionul Rîșcani, domiciliat XXXXX, în temeiul art. 31 și art. 35 din Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (în continuare Legea nr. 132/2016), a întocmit prezentul act de constatare, prin care,

A CONSTATAT:

În fapt,

Circumstanțele ce au servit drept motiv pentru declanșarea controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese:

La data de 04 septembrie 2024, în cadrul ANI a fost înregistrată sesizarea XXXXX cu nr. 10823, cu privire la eventuala încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese de către dl Veaceslav SCRIPLIUC, primar al satului Sturzeni, raionul Rîșcani, iar în conformitate cu prevederile art. 30 alin. (1) din Legea nr.132/2016, sesizarea a fost repartizată aleatoriu prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor, fiindu-i atribuit numărul 202402340001.

În textul sesizării se reclamă pretinsul conflict de interese admis de dl Veaceslav SCRIPLIUC, primar al satului Sturzeni, raionul Rîșcani, materializat prin încheierea Contractului de arendă a terenului agricol cu suprafața de 0,45 ha, între Primăria satului Sturzeni în persoana primarului Veaceslav SCRIPLIUC, numit „Arendator” pe de o parte și dl Veaceslav SCRIPLIUC pe de altă parte, numit „Arendaș.

Drept elemente de ordin probatoriu de către XXXXX, au fost anexate următoarele documente:

1. Copia Contractului de arendă a terenului agricol din 10.04.2024;
2. Procesul-Verbal de audiere a dlui Veaceslav SCRIPLIUC, primar al satului Sturzeni, raionul Rîșcani, cât și alte materiale relevante speței date.

Atenție! Documentul conține date cu caracter personal. Prelucrarea ulterioară a acestor date poate fi efectuată numai în condițiile prevăzute de Legea privind protecția datelor cu caracter personal nr. 133 din 08.07.2011.

Succesiv, la data de 10 septembrie 2024, în cadrul ANI a fost înregistrată o nouă sesizare cu nr. 10984, avînd la bază aceeași situație de fapt și împreună aceluiași subiect, care în acord cu prevederile art. 80 Cod Administrativ coroborat cu pct. 38 din Metodologia de efectuare a verificărilor și controalelor de către inspectorii de integritate, aprobată prin Ordinul nr. 8 din 24.01.2024, a fost conexată potrivit actului nr. 04/18 de conexare a sesizărilor, la dosarul de control inițiat în baza Procesului-Verbal nr. 123/06 din 05 septembrie 2024.

În context, în vederea examinării aspectelor sesizate de către XXXXX, prin interpelarea nr. 04-06/7664 din 05 septembrie 2024, expediată în adresa Primăriei satului Sturzeni, raionul Rîșcani, în temeiul art. 87 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, inspectorul de integritate a solicitat contractul sus-menționat, precum și alte documente relevante cazului.

Prin urmare, tot în aceeași zi, ANI a recepționat răspunsul nr. 10896 a Primăriei satului Sturzeni, raionul Rîșcani și copiile actelor sus menționate, după cum urmează:

1. Copia Contractului de arendă a terenului agricol din 10.04.2024;
2. Copia Contractului cu privire la darea pămîntului în arendă din 01.03.2019-2020.

Astfel, în rezultatul verificării prealabile, în conformitate cu prevederile art. 31 din Legea nr. 132/2016, în privința dlui Veaceslav SCRIPLIUC, primar al satului Sturzeni, raionul Rîșcani, conform Procesului-Verbal nr. 123/06 din 05 septembrie 2024, a fost inițiat controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese.

Prin demersul nr. 04-06/7730 din 09.09.2024, expediat în adresa Comisiei Electorale Centrale, au fost solicitate informații privind validarea, suspendarea și/sau încetarea mandatelor deținute în perioada 2019 – prezent, de către dl Veaceslav SCRIPLIUC, primar al satului Sturzeni, raionul Rîșcani.

Prin scrisoarea nr. 04-06/7761 din 10.09.2024, în vederea asigurării respectării dreptului la apărare, expediată la adresa electronică indicată de către subiectul controlului, dlui Veaceslav SCRIPLIUC i-a fost solicitat prezentarea punctului de vedere asupra obiectului controlului.

Prin scrisoarea nr. 04-06/7792 din 11.09.2024, expediată la adresa electronică a petentului, a fost informat despre conexarea sesizării sale la Procesul-Verbal nr. 123/06 din 05 septembrie 2024.

În punctul său de vedere, înregistrat în cancelaria ANI cu nr. 11574 din 26.09.2024, dl Veaceslav SCRIPLIUC a comunicat următoarele:

Din anul 2019 pînă în prezent activez în funcția de primar al satului Sturzeni, raionul Rîșcani, fiind la al doilea mandat consecutiv.

Aproximativ din anul 2002, în baza contractelor încheiate cu primăria satului Sturzeni, de comun cu XXXXX, locuitor al satului Sturzeni, raionul Rîșcani, am început să prelucrăm terenul agricol consolidat cu suprafața de 0.45 ha (ce a fost anterior ca gunoiște), depunînd efort enorm pentru a aduce la condițiile necesare a terenului respectiv de a fi utilizat pentru semănarea obținere a careva produse agricole.

Astfel, din perioada respectivă pînă în anul 2023, XXXXX prelucra suprafața de 0,25 ha iar eu 0,20 ha, cu achitarea arendeii fără careva restanțe și întîrzieri. La sfîrșitul anului 2023, XXXXX mi-a comunicat că datorită vîrstei și stării de sănătate, ultimul nu mai dorește să prelucreze în continuare terenul agricol deținut de el cu suprafața de teren 0,25 ha, iar la propunerea acestuia, am fost de acord să prelucrez și suprafața de teren deținută de el. Respectiv, pentru a avea temei și posibilitatea de a achita și pentru suprafața de teren de 0,25 ha deținută anterior de XXXXX, am încheiat contractul respectiv cu Primăria satului Sturzeni, stipulînd în contract ambele suprafețe, fără a conștientiza că acesta ar fi un conflict de interese,

deoarece consideram că terenurile date le dețin în arendă aproximativ din anul 2002 și careva încălcări nu sunt [...].

În drept,

Cadrul legal relevant:

Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate

Potrivit art. 6 lit. b), în vederea realizării misiunii sale, Autoritatea are următoarele funcții [...] precum, exercitarea controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor.

Articolul 7 alin. (2) lit. a) prevede că, în domeniul exercitării controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, Autoritatea constată încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor.

Art. 31 alin. (1) stabilește că, în termen de 30 de zile de la data repartizării sesizării depuse de o persoană fizică sau persoană juridică, inspectorul de integritate efectuează verificarea prealabilă a acesteia. În cadrul verificării prealabile, inspectorul de integritate verifică existența aparenței de încălcare a regimului juridic al declarării averii și a intereselor personale. Verificarea prealabilă se finalizează cu emiterea de către inspector a unui proces-verbal în care se indică motivele și temeiurile de inițiere sau de refuz al inițierii controlului averii și al intereselor personale.

În conformitate cu art. 37 alin. (1), Autoritatea efectuează controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor din oficiu ori la sesizarea unor persoane fizice sau persoane juridice, în conformitate cu prevederile prezentei legi și ale metodologiei de efectuare a verificării și a controlului averii și al intereselor personale și privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor. [...]

Succesiv, alin. (3), stabilește că, după repartizarea aleatorie a sesizărilor de efectuare a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate inițiază verificarea prealabilă a acestora.

Alin (4) Prevederile art. 30, 31, 32, ale art. 33 alin. (6)–(8), (12) și (13), ale art. 35 și 36 se aplică în modul corespunzător.

La fel, potrivit art. 38 alin. (1), în urma controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate emite un act de constatare în cazul în care stabilește că persoana supusă controlului nu a declarat și nu a soluționat conflictul de interese sau a emis/adoptat un act administrativ, sau a încheiat direct ori prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, sau a luat personal o decizie ori a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese [...].

Totodată, în temeiul art. 39 alin. (1), în cazul în care se constată nedeclararea sau nesoluționarea unui conflict de interese ori încălcarea regimului juridic al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate încheie un proces-verbal cu privire la contravenție și aplică sancțiunea contravențională. Termenul de prescripție a răspunderii contravenționale nu se aplică.

Legea 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale

Astfel, în conformitate pe prevederile art. 2 din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, constituie *conflict de interese* – situația în care subiectul declarării are

un interes personal ce influențează, sau ar putea influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legii.

interes personal – orice interes material sau nematerial al subiectului declarării ce rezultă din:

- activitățile sale în calitate de persoană privată,
- din relațiile sale cu persoane apropiate sau cu persoane juridice și alți agenți economici, indiferent de tipul de proprietate,
- din relațiile sau afiliațiile sale cu organizații necomerciale, inclusiv cu partidele politice și cu organizațiile internaționale;

În corespundere cu dispozițiile art. 12 alin. (3)-(4) din aceeași Lege, *conflictul de interese real apare în cazul în care subiectul declarării este chemat să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sînt apropiate, persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.*

Succesiv, art. 12 alin. (5) al aceleiași legi prevede că, informarea despre apariția unui conflict de interese real se va face pînă la soluționarea cererii/demersului, emiterea actului administrativ, încheierea, directă sau prin intermediul unei persoane terțe, a actului juridic, participarea la luarea deciziei sau luarea deciziei și va lua forma unei declarații scrise ce trebuie să conțină date despre natura conflictului de interese și despre modul în care acesta influențează sau poate influența îndeplinirea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

Consecutiv, art. 12 alin. (7), prevede că, Președintele Republicii Moldova, Președintele și deputații Parlamentului, Prim-ministrul, membrii Guvernului, Procurorul General, președintele Consiliului Superior al Magistraturii, președintele Consiliului Superior al Procurorilor, deputații Adunării Populare a unității teritoriale autonome Găgăuzia, președinții de raioane, consilierii locali, **primarii** și alți conducători ai organizațiilor publice sînt obligați să informeze Autoritatea Națională de Integritate imediat, dar nu mai tîrziu de 3 zile de la data constatării, despre orice situație de conflict de interese real în care se află, în modul stabilit la alin. (5).

Art. 14 alin (2) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, conflictul de interese real se soluționează de către subiectul declarării, conducătorul organizației publice, Autoritatea Națională de Integritate sau Consiliul de Integritate, după caz.

Aliniatul (3) al articolul sus menționat, prevede că pînă la soluționarea conflictului de interese real, subiectului declarării îi este interzisă întreprinderea oricărei acțiuni pe cauza dată, cu excepția abținerii.

Succesiv, potrivit art. 12 alin. (10) al legii date, Conflictul de interese consumat reprezintă fapta subiectului declarării de rezolvare a unei cereri/unui demers, de emitere a unui act administrativ, de încheiere directă sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, de luare sau de participare la luarea unei decizii în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică cu încălcarea prevederilor alin. (4) și (7).

Legea integrității nr. 82 din 25.05.2017

Potrivit prevederilor art. 14 alin. (1) al legii date, în vederea asigurării servirii interesului public cu imparțialitate și obiectivitate, agenții publici, împreună cu conducătorul entității publice și, după caz, cu Autoritatea Națională de Integritate, sînt obligați să identifice și să trateze

conflictele de interese care apar în activitatea lor profesională în termenele și modul prevăzute de Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

Conform art. 45 alin. (2) lit. a) al aceleiași legi, încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese, reprezintă un act conex actelor de corupție.

Legea nr. 199 din 16.07.2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcție de demnitate publică

În conformitate cu art. 11 alin. (2), Demnitarul este obligat să respecte întocmai regimul juridic al conflictului de interese.

Raportând prevederile legale expuse la circumstanțele de fapt, se constată următoarele:

Aprecierea inspectorului de integritate

Conform prevederilor art. 3 alin. (1) lit. a) din Legea 133/2016, dl Veaceslav SCRIPLIUC a dobândit calitatea de subiect al declarării intereselor personale, urmare a validării mandatului de primar potrivit Hotărârii Judecătorei Drochia (sediul Rîșcani) din 7 noiembrie 2019 și continuă să dețină această calitate potrivit prevederilor art. 3 alin. (1), lit. a) din Legea nr. 133/2016.

Succesiv, art. 6 lit. b) din Legea nr. 132/2016, prevede că Autoritatea exercită controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor. Inspectorul de integritate, în conformitate cu art. 19 lit. b) din aceeași Lege, desfășoară controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese.

Astfel raportând prevederile legale citate supra la situația din speță, inspectorul de integritate deduce că conflictul de interese este situația în care subiectul declarării dl Veaceslav SCRIPLIUC, deținând mandatul de primar al satului Sturzeni, raionul Rîșcani a avut un interes personal ce rezultă din activitățile sale în calitate de persoană privată la semnarea Contractului de arendă a terenului agricol cu suprafața de 0,45 ha, între Primăria satului Sturzeni, numit „Arendator” pe de o parte și dl Veaceslav SCRIPLIUC pe de altă parte, numit „Arendaș.”

Conform informației din Registrul declarațiilor conflictelor de interese al ANI, dl Veaceslav SCRIPLIUC nu s-a adresat în conformitate cu art. 14 alin. (1)-(3) din Legea nr. 133/2016 către organul competent (ANI) de a soluționa conflictul/le de interese real/e în care s-a aflat.

Astfel, examinând materialele acumulate la dosarul de control, explicațiile dlui Veaceslav SCRIPLIUC în raport cu prevederile legale care guvernează speța, inspectorul de integritate constată că dl Veaceslav SCRIPLIUC, primar al satului Sturzeni, raionul Rîșcani, a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese prin încheierea actului juridic și anume a Contractului de arendă a terenului agricol cu suprafața de 0,45 ha, între Primăria satului Sturzeni în persoana primarului Veaceslav SCRIPLIUC, numit „Arendator” pe de o parte și dl Veaceslav SCRIPLIUC pe de altă parte, numit „Arendaș.”

În consecință, argumentele/justificările invocate de dl Veaceslav SCRIPLIUC nu pot fi apreciate ca fiind concludente și pertinente, deoarece persoana supusă controlului a ignorat obligația legală de a declara conflictul de interese real, precum și nu s-a abținut de la consemnarea contractului vizat supra, contrar obligației impuse de art. 12 alin. (4) lit. a) și b) și (5) din Legea nr. 133/2016 și prevederilor art. 14 din Legea integrității nr. 82 din 25.05.2017.

Mai mult, prevederile Legii nr. 133/2016 prevăd expres metodele/mijloacele de declarare și soluționare a conflictelor de interese, neglijate de către subiectul declarării.

Se precizează că la data de 29.10.2021 au fost operate și publicate în Monitorul Oficial nr. 264-265 modificări în Legea nr. 132/2016 și Legea nr. 133/2016. Astfel art. 23 alin. (4) din Legea nr. 133/2016 statuează că fapta subiectului declarării în privința căruia s-a constatat că acesta a soluționat o cerere/un demers, a emis sau a adoptat un act administrativ, a încheiat, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, un act juridic, a luat o decizie sau a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese constituie temei pentru tragere la răspundere contravențională, penală și/sau, după caz, pentru revocarea, destituirea sau încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale subiectului în cauză.

Conform art. 73 alin. (5) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, au efect retroactiv doar actele normative prin care se stabilesc sancțiuni mai blânde.

Totodată potrivit art. 38 alin. (1), lit. a) din *Legea* nr. 132/2016, în urma controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate emite un act de constatare în cazul în care stabilește că persoana supusă controlului nu a declarat și nu a soluționat conflictul de interese sau a emis/adoptat un act administrativ, sau a încheiat direct ori prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, sau a luat personal o decizie ori a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese.

Prin prisma dispozițiilor art. 39 alin. (1) din aceeași lege, în cazul în care se constată nedeclararea sau nesoluționarea unui conflict de interese ori încălcarea regimului juridic al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate:

a) încheie un proces-verbal cu privire la contravenție și aplică sancțiunea contravențională. Termenul de prescripție a răspunderii contravenționale nu se aplică;

b) după caz, emite un act de constatare în care solicită încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale subiectului declarării și aplică pentru acesta interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică.

Subsecvent alin. (2) art. 39 din legea precitată stabilește că *inspectorul de integritate decide dacă dispune măsurile menționate la alin. (1) lit. b) în funcție de gradul de vinovăție al subiectului declarării, de natura abaterii, de numărul și durata abaterilor, de comiterea unor abateri similare anterior, de prejudiciul adus interesului public și de funcția publică deținută.*

În corespundere cu alin. (5) din același articol la aprecierea faptului dacă sunt aduse daune interesului public se va ține cont în principal de caracterul sistematic sau unitar al abaterii, de numărul de persoane afectate, de mărimea prejudiciului material cauzat, de consecințele abaterii la nivel local, național sau internațional, de afectarea reputației autorității/instituției publice sau a bunei funcționări a acesteia, precum și de alte circumstanțe care ar afecta interesul public.

Prin urmare, la etapa adoptării deciziei de sancționare a subiectului controlului, inspectorul de integritate a ținut cont că acțiunile admise de către dl Veaceslav SCRIPLIUC în corelație cu criteriile prevăzute la art. 39 alin. (2) din Legea nr. 132/2016 (lipsa prejudiciului adus interesului public, lipsa comiterii unor abateri similare anterior, natura abaterii, funcția deținută precum și faptul că abaterea a fost admisă la nivel local, fără a se răsfrânge la nivel național/internațional și asupra interesul public general), inspectorul de integritate nu va aplica subiectului controlului interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică.

Luând în considerație raționamentele menționate supra, în conformitate cu prevederile art. 19, 37-39 din Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, art. 12, 14 și 23 din Legea 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, inspectorul de integritate,

DECIDE:

Atenție! Documentul conține date cu caracter personal. Prelucrarea ulterioară a acestor date poate fi efectuată numai în condițiile prevăzute de Legea privind protecția datelor cu caracter personal nr. 133 din 08.07.2011.

1. Se constată că dl Veaceslav SCRIPLIUC, exercitând mandatul de primar al Primăriei satului Sturzeni, raionul Rîșcani, având interes personal rezultat din emiterea actului juridic menționat supra, a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestat prin:

- ✓ nedeclararea în termenul legal a conflictului de interese în conformitate cu art. 12 alin. (4), lit. (a) - (b), art. 12 alin. (5), din Legea nr. 133/2016;
- ✓ consumarea conflictului de interese, în conformitate cu art. 12 alin. (10) al Legii 133/2016, prin încheierea/semnarea actului juridic menționat în prezentul act.

2. Se aduce la cunoștința dlui Veaceslav SRIPLIUC actul de constatare și se informează despre dreptul de a-l contesta în termen de 30 zile de la emitere, la Curtea de Apel Chișinău (mun. Chișinău, str. Teilor, nr. 4).

**Inspector de integritate superior
al Inspectoratului de Integritate**

Vitalie POGRIBNOI